

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	8.
Redni broj pripreme	13.
Nastavna cjelina / tema	II. ČEŽNJA ZA BOGOM
Nastavna jedinica / podtema	4. Kršćanin pred ateizmom

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.8.3. Učenik istražuje različite načine traženja Boga u životu čovjeka.

OŠ KV B.8.1. Učenik analizira današnja iskustva vjere i povezuje ih sa svojim iskustvom.

Ključni pojmovi	svjedočenje; dijalog; sloboda savjesti; obraćenje; ljubav prema bližnjemu; dosljednost
Središnje / problemsko pitanje	Kako kršćanin može svjedočiti vjeru u susretu s osobom koja ne vjeruje?
Oblici rada	individualni rad, rad u paru, rad u skupinama i zajednički rad
Nastavne metode	problemski razgovor, analiza svjedočanstva, igranje uloga, biblijsko tumačenje, procjena argumenata i osobni osvrt
Nastavna sredstva i pomagala	Ukorak s Isusom, str. 38; RB, str. 28; Biblija; bilježnica; radni predlošci; računalo i projektor za izborne medijske sadržaje.
Međupredmetne teme	osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja.
Korelacija	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.8.1. – argumentirani razgovor; OŠ HJ A.8.3. – čitanje i prosuđivanje značenja teksta.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Vjeroučitelj će pratiti povezuju li učenici svjedočenje vjere s poštovanjem slobode i mogu li oblikovati obrazložen odgovor na pitanje vršnjaka.

Vrednovanje kao učenje: Učenici će procijeniti svoje slušanje, jasnoću obrazloženja i poštovanje sugovornika.

Vrednovanje naučenoga: Brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš...

Ili:

Isuse, Ti ljubiš svakoga čovjeka i pozivaš nas da budemo bližnji jedni drugima. Nauči nas strpljivo slušati one koji drukčije misle, iskreno govoriti o svojoj vjeri i priznati što još ne znamo. Daj da Tvoju ljubav posvjedočimo svojim postupcima. Amen.

Alternativa: „Bog je ljubav.“ (1 Iv 4,8)

Učenici će ostati nekoliko trenutaka u tišini. Poticaj za razmišljanje: Može li se iz naših postupaka naslutiti poruka koju izgovaramo?

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

„Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 26–27.“

Ili:

„Učenici će u bilježnicu napisati tri izmišljena iskaza koji prikazuju ateizam, agnosticizam i vjersku ravnodušnost. Uz svaki će napisati jednu rečenicu objašnjenja.“

Razgovor

- Zašto agnostika ili ateista nećemo automatski nazvati ravnodušnim? (Mogu ozbiljno tražiti istinu, postavljati pitanja i odgovorno živjeti.)

Motivacija:

Učenici će poslušati razgovor iz udžbenika. U malim će skupinama pripremiti po jednu rečenicu odgovora na Antino pitanje o liječniku i molitvi. Odgovore će sačuvati za usporedbu nakon obrade.

VJERA I ODGOVORNOST ZA ZDRAVLJE

„Znaš li što me je Ante danas pitao? Zašto sam zbog upale grla bio kod liječnika? Kaže da sam se kao vjernik trebao prepustiti Bogu u ruke. I još me je pitao zašto se molim za bolesnu baku jer time mijenjam Božji plan.“

„I što si mu ti odgovorio?! Ništa! Znala sam. Kada već nisi znao svjedočiti svoju vjeru, mogao si mu barem preporučiti knjigu Nemam dovoljno vjere da bih bio ateist, a i ti ju svakako

Razgovor

- Jesu li odlazak liječniku i molitva međusobno isključivi? (Nisu; briga za zdravlje i molitva mogu pripadati odgovornu životu.)
- Kako možete odgovoriti kada nešto ne znate? (Priznat ćemo granice znanja i dogovoriti da potražimo pouzdan odgovor.)

Početni stav: Učenici će odabrati važniju početnu zadaću u razgovoru: „odmah pobijediti u raspravi“ ili „razumjeti pitanje i pošteno odgovoriti“. Izbor će obrazložiti jednom rečenicom.

„odmah pobijediti u raspravi“ ili „razumjeti pitanje i pošteno odgovoriti“.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će zapisati naslov „Kršćanin pred ateizmom“. Istražit će odnos riječi, osobnoga primjera i poštovanja slobode u kršćanskom svjedočenju.

Kako kršćanin može svjedočiti vjeru u susretu s osobom koja ne vjeruje?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (27 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Dva načina obrade u Aktivnosti 1 međusobne su alternative.

Aktivnost 1: Savjetovalište za teška pitanja (rad u skupinama – problemske kartice, 14 minuta)

Učenici će pročitati glavni tekst „Kršćanin pred ateizmom“, udžbenik, str. 38, s podnaslovima „Problem ateizma jest i problem vjernika“ i „Isus je dao život i za ateiste“. Svaka će skupina odabrati jedno pitanje iz predloška i pripremiti odgovor od tri rečenice: pokazat će da su razumjeli pitanje, izrazit će kršćanski stav i predložiti primjer postupka. Druge će skupine provjeriti jasnoću i poštovanje.

Moguće rješenje: Molitva ne zamjenjuje liječničku pomoć; vjernici će odgovorno prihvatiti liječenje i moliti. Loše ponašanje vjernika može zakloniti poruku Evanđelja, ali ne određuje vrijednost svake osobe. Vjera se svjedoči riječima i djelima, bez prisile. Pitanje patnje traži suosjećanje i ozbiljan odgovor, ne prebacivanje krivnje na bolesnoga.

Radni predložak:

ISTRAŽUJEMO	ZAKLJUČAK U PARU
„Zašto idete liječniku ako vjerujete?“	
„Zašto se vjernici ponekad loše ponašaju?“	

„Morate li me nagovoriti da vjerujem?“

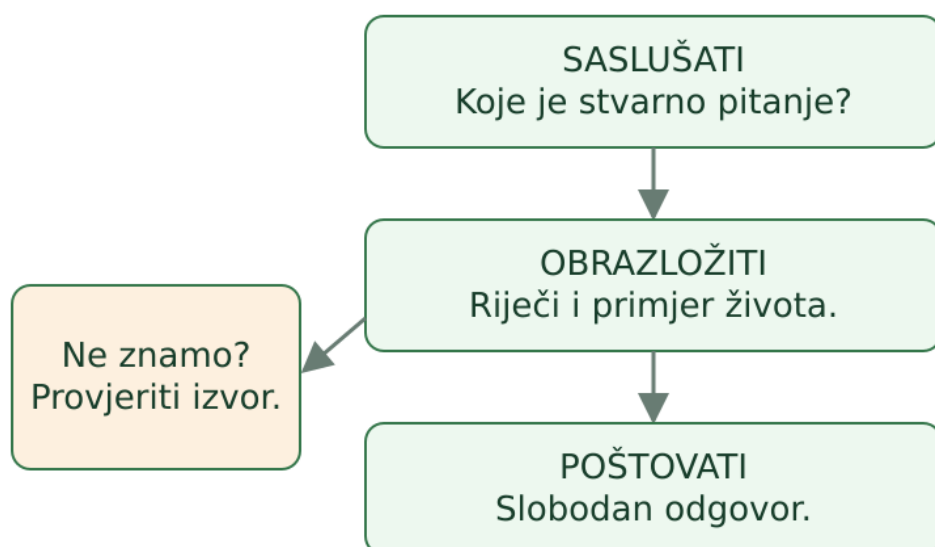
Ili: klasična obrada (individualni rad i zajednički razgovor, 14 minuta)

Učenici će pročitati glavni tekst „Kršćanin pred ateizmom“, udžbenik, str. 38, po odlomcima. Nakon čitanja oblikovat će usmene odgovore, a u bilježnicu će izdvojiti ključne pojmove. Vjeroučitelj će povezati odgovore istom shemom i teološkim sidrom.

Razgovor

- Kako vjernici mogu zakloniti sliku Boga? (Nedosljednošću, nepravdom i nedostatkom ljubavi mogu dati loše svjedočanstvo.)
- Koja je razlika između svjedočenja i prisile? (Svjedočenje nudi razlog i primjer, a poštuje slobodu; prisila nastoji oduzeti slobodan odgovor.)
- Kakav je kršćanski odnos prema patniku? (Suosjećanje, djelatna pomoć i povjerenje u Boga; patnju nećemo olako objašnjavati kaznom.)
- Zašto obraćenje ne možemo proizvesti tehnikom rasprave? (Vjera uključuje Božju milost, osobni put i slobodan odgovor.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Teološko sidro: Bog u Kristu ljubi svakoga čovjeka. Kršćansko svjedočenje uključuje istinu, ljubav i slobodu: osoba nije sredstvo za pobjedu u raspravi. Molitva ne isključuje odgovornu brigu za tijelo i prihvatanje pomoći. Vjernici će priznati vlastitu nedosljednost i nastojati živjeti Evanđelje. Usp. 1 Iv 4,8; Gaudium et spes 19–21; KKC 2288.

Aktivnost 2: Pastirova tajna (zajednički rad – slušanje i tumačenje, 6 minuta)

Učenici će pročitati priloženu priču “Pastirova tajna” (PPT 13a). Protumačit će sliku sunca i prozora te oblikovati odgovor usamljenu čovjeku koji uključuje stvarnu blizinu.

Moguće rješenje: Sunce označava Božju ljubav prema svakomu. Čovjeka nećemo okriviti za usamljenost; saslušat ćemo ga, ostati uz njega i pomoći mu potražiti podršku.

[klikni ovdje - poveznica](#)

Aktivnost 3: Molitva i liječnik (rad u paru – oblikovanje odgovora, 5 minuta)

Učenici će doraditi svoj odgovor iz motivacije. U tri će rečenice povezati molitvu, liječničku pomoć i podršku bolesnoj osobi.

Moguće rješenje: Molitva je odnos povjerenja, a ne odricanje od razuma. Prihvatit ćemo pomoć liječnika. Bolesnoj osobi pružit ćemo blizinu i praktičnu pomoć.

Radni predložak:

U tri rečenice povezati molitvu, liječničku pomoć i podršku bolesnoj osobi.

POVJERENJE U BOGA	ODGOVORAN POSTUPAK

Aktivnost 4: Sunce i argument *(zajednički rad – prosudba usporedbe, 4 minuta)*

Učenici će protumačiti Langbehnovu usporedbu te razlikovati vjerničko uvjerenje od dokaza koji sugovornik već prihvaća.

Moguće rješenje: Autor slikom sunca izražava čvrstinu uvjerenja. Osoba koja ne vjeruje ne mora prihvatiti usporedbu kao dokaz; njezino pitanje ipak zaslužuje ozbiljan odgovor.

USPOREDBA SA SUNCEM
»Tko poriče Boga, sličan je onomu koji poriče sunce; nema smisla, ono i dalje sja.«
Julius Langbehn; udžbenik, str. 38.

Razgovor

- Kako biste razgovor nastavili bez omalovažavanja? (Pitali bismo sugovornika koje razloge ima i ponudili vlastito obrazloženje.)

Aktivnost 5: Ljubav kao provjera svjedočenja *(individualni rad – biblijski kriterij, 5 minuta)*

Učenici će pročitati redak i navesti dva postupka koji podržavaju te jedan koji proturječi kršćanskom svjedočenju.

Moguće rješenje: Pomoć i pošten razgovor podupiru svjedočenje; ponižavanje sugovornika proturječi ljubavi.

BOG JE LJUBAV
Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav.
1 Iv 4,8; udžbenik, str. 38.

Radni predložak:

Navesti dva postupka koji podržavaju te jedan koji proturječi kršćanskom svjedočenju.

SVJEDOČENJE LJUBAVI	PROTURJEČAN POSTUPAK

Aktivnost 6: U jednoj minuti – sve (rad u paru – analiza svjedočanstva, 7 minuta)

Učenici će pročitati svjedočanstvo o Andréu Frossardu. Razlikovat će opis osobnoga iskustva od zahtjeva da svi prolaze istim putem. Zapisat će što je u tekstu promijenilo njegov pogled i jedno pitanje za promišljanje o osobnoj dosljednosti.

Moguće rješenje: Prema svjedočanstvu, susret u kapeli postao je prekretnica njegova života. Jedno iskustvo ne opisuje sve ateiste niti propisuje put svim vjernicima. Pitanje: kako se moja uvjerenja očituju u odnosu prema drugima?

U JEDNOJ MINUTI – SVE

Prije ulaska u crkvu bio je gorljivi ateist, nekoliko minuta kasnije gorljivi katolik kojeg je upoznao cijeli svijet

André Frossard (1915.-1995.), novinar, književnik i filozof, bio je prijatelj Ivana Pavla II, član Francuske akademije. Bio je jedan od najpoznatijih i najutjecajnijih književnika i novinara u Europi. U lipnju 1935. doživio je nešto posve uznemirujuće za cijeli njegov život. Majka mu je bila protestantica, otac komunist, a baka Židovka. Sve što je znao o katolicima bilo je da ih – mrzi. Ništa u njegovu životu nije moglo predodrediti ono što se dogodilo.

Kao dvadesetogodišnjak, tada vrlo ambiciozni novinar sprijateljio se s jednim katolikom kojem se, što se vjere tiče, više ismijavao. On je bio tvrdokorni ateist i ništa ga tada nije moglo poljuljati.

Prijatelj ga je jednom pozvao na večeru.

Vozili su se do centra grada, a onda su se zaustavili ispred jedne male crkve.

Prijatelj ga je zamolio da pričeka nekoliko minuta jer ima važan posao u crkvi.

Nakon nekog vremena, nestrpljiv od čekanja, Frossard je ušao u crkvu, prvi put samo na minutu da pozove prijatelja.

Stao je otraga i, gledajući ljude koji su klečali, bezuspješno pokušavao pogledom pronaći svog prijatelja.

Kad je pogledao prema oltaru – pozornost mu je privukao izloženi Presveti Sakrament.

Nije znao što je to.

Prvi put u životu je vidio pokaznicu sa Presvetim Sakramentom. Odjednom, neobjašnjivo i potpuno neovisno o njemu, Frossard osjeti da u njegovu nutrinu prodire neka tajnovita snaga koja ga oslobađa duhovne sljepoće uzrokovane ateizmom i omogućuje mu da iskusi postojanje drugačijeg svijeta, stvarnijeg od onoga kojeg možemo upoznati svojim osjetilima.

Frossarda obuzima nadnaravna stvarnost koja zrači izravno iz Presvetog Sakramenta. Ovaj naš svijet je doživljavao kao blijede sjene u usporedbi sa drugim, stvarnijim svijetom. Shvatio je da je Bog Prisutnost i da je Osoba. Prije par trenutaka je poricao njegovo postojanje a sad ga je zaprepastila spoznaja da ON postoji. Da je Bog naš Otac. Doživljava nježnu Božju dobrotu i shvaća da je Božja dobrotu sposobna transformirati svako ljudsko srce, i ono najtvrdje, najokorjelije.

Sve to izliveno je doslovno u Frossarda u jednom njegovom pogledu u Presveto.

“Ušao sam u kapelu kao ateist, a nekoliko minuta kasnije napustio sam kapelicu kao kršćanin – i svjedočio vlastitom obraćenju, punom čuđenja koje se nastavlja.”

“Bio sam ateist kad sam prošao kroz vrata kapelice ... neka vrsta sunca sjala je duboko u kapelici. Nisam znao da je to Presveti Sakrament.

Izvor: Dnevno.hr.

Razgovor

- Što tekst prikazuje kao prekretnicu? (Iskustvo Božje prisutnosti pri ulasku u kapelu.)
- Zašto iskustvo ove osobe nećemo pretvoriti u opis svih nevjernika? (Riječ je o pojedinačnom svjedočanstvu; tuđi život i savjest ne poznajemo na taj način.)

Napomena za vjeroučitelja: Izvorni tekst sadrži snažne prosudbe o ateizmu; predstaviti će se kao preneseno osobno svjedočanstvo, ne kao neutralan opis svake nevjerujuće osobe.

Aktivnost 7: Svjedočanstvo u svakodnevi (rad u skupinama – kratka scena, 6 minuta)

Učenici će pripremiti scenu u kojoj netko govori o poštenju, ali prepisuje na provjeri. Oblikovat će nastavak s priznanjem pogreške i popravkom štete.

Moguće rješenje: Dosljednost ne znači bezgrešnost. Priznanje, prihvaćanje posljedica i promjena ponašanja mogu obnoviti vjerodostojnost.

Radni predložak:

RASKORAK RIJEČI I DJELA	POPRAVAK ODNOSA

Aktivnost 8: Činjenica, iskustvo ili uvreda? (rad u paru – vrednovanje govora, 5 minuta)

Učenici će razvrstati tri iskaza i preoblikovati uvredljivi u otvoreno pitanje.

Moguće rješenje: „Molitva mi pomaže“ jest osobno iskustvo. „Svi ateisti su loši“ jest neutemeljena uvreda. „U tekstu piše...“ jest provjerljiv navod, ako je izvor točno označen.

Radni predložak:

ISKAZ	VRSTA I PROSUDBA
„Molitva mi pomaže.“	
„Svi ateisti su loši.“	
„U 1 Iv 4,8 piše: Bog je ljubav.“	

Aktivnost 9: Dijalog koji ostavlja otvorena vrata (rad u paru – igranje uloga, 5 minuta)

Učenici će oblikovati razgovor u četiri replike. Uključit će otvoreno pitanje, kratko svjedočanstvo, priznanje granica znanja i poštovanje slobode.

Moguće rješenje: „Što vam je u vjeri teško razumjeti?“ „Meni je važna Isusova ljubav.“ „Na ovo pitanje još nemam potpun odgovor.“ „Možemo nastaviti razgovor ako želite.“

Radni predložak:

Otvoreno pitanje, kratko svjedočanstvo, priznanje granica znanja i poštovanje slobode.

NAŠE PITANJE	NAŠ ODGOVOR BEZ PRISILE

Aktivnost 10: Zapišimo! (individualni rad, 3 minute)

Učenici će u bilježnicu zapisati naslov nastavne jedinice i sažetak. Ako vjeroučitelj odabere radni predložak, dopunit će ključne riječi.

Moguće rješenje: djelima; slobodu; Boga; ljubav.

KRŠĆANIN PRED ATEIZMOM

Kršćani će vjeru svjedočiti riječima i _____.

U razgovoru će poštovati dostojanstvo i _____ sugovornika.

Nedosljednost vjernika može zakloniti sliku _____.

Bog je _____; zato kršćansko svjedočenje uključuje brigu za svakoga.

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (10 min)

Aktualizacija:

Učenici će odabrati jedan postupak kojim će u razredu učiniti vlastito svjedočenje vjerodostojnijim. Navest će kada ga mogu provesti.

Moguće rješenje: Priznat ću vlastitu pogrešku i ispričati se prije sljedećega zajedničkog rada.

Odabrati jedan postupak kojim će u razredu učiniti vlastito svjedočenje vjerodostojnijim. Navest će kada ga mogu provesti.

Sinteza:

Razgovor

- Kako kršćanin može svjedočiti vjeru u susretu s osobom koja ne vjeruje? (Kršćanin će slušati, jasno i ponizno obrazložiti vjeru, živjeti ljubav i poštovati slobodu osobe koja ne vjeruje.)

Zaključak vjeroučitelja: Kršćansko svjedočenje počinje slušanjem i vjerodostojnim životom. Na pitanja ćemo odgovarati razumno, uz spremnost priznati što još ne znamo. Božja ljubav obuhvaća i osobu koja ne vjeruje. Zato ćemo čuvati njezino dostojanstvo i slobodu.

Formativna provjera:

Učenici će pročitati odgovor vršnjaku i preoblikovati ga tako da sadrži poštovanje, kršćanski stav i konkretan postupak.

Moguće rješenje: „Možemo se razlikovati u uvjerenjima i poštovati jedni druge. Moja vjera poziva na ljubav prema svakomu. Rado ću vas saslušati i surađivati s vama.“

„Ako ne vjerujete, s vama se ne vrijedi družiti.“

Kako biste preoblikovali ovu rečenicu da sadrži poštovanje, kršćanski stav i konkretan postupak.?

Samovrednovanje:

Učenici će uz tri kriterija napisati „mogu samostalno“ ili „trebam vježbati“: saslušati pitanje; obrazložiti stav; poštovati

slobodu. Odabrat će jedan kriterij za napredak.

saslušati pitanje	mogu samostalno“ ili „trebam vježbati
obrazložiti stav	mogu samostalno“ ili „trebam vježbati
poštovati slobodu	mogu samostalno“ ili „trebam vježbati

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 28.

Ili:

Učenici će napisati zamišljeni razgovor vjernika i osobe koja ne vjeruje u šest replika. Uključit će jedno iskreno pitanje, obrazložen odgovor i jasan znak međusobnoga poštovanja.

Molitveni završetak:

Isuse, Ti nas učiš ljubiti svakoga čovjeka. Daj da naše riječi budu istinite, a postupci puni poštovanja. Pomozi nam slušati, priznati pogrešku i biti bližnji onima koji misle drukčije. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
I. Uvod: molitva i biblijska alternativa; domaća zadaća; motivacija i najava	8 min
II. Aktivnost 1: Savjetovalište za teška pitanja	12 min
II. Aktivnost 6: U jednoj minuti – sve	7 min
II. Aktivnost 5: Ljubav kao provjera svjedočenja	5 min
II. Aktivnost 10: Zapišimo!	3 min
III. Aktualizacija i sinteza (3); provjera (3); samovrednovanje (1); zadaća i molitva (3)	10 min

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Učenici objašnjavaju važnost dosljednosti riječi i djela u životu vjernika.
- ☐ Učenici prepoznaju kako nedosljednost vjernika može zakloniti sliku Boga.
- ☐ Učenici povezuju kršćansko svjedočenje s ljubavlju prema svakomu čovjeku.
- ☐ Učenici razlikuju svjedočenje vjere od nametanja uvjerenja.
- ☐ Učenici povezuju molitvu s odgovornom brigom za zdravlje.
- ☐ Učenici obrazlažu kršćanski stav uz poštovanje drukčijega mišljenja.

- ☐ Učenici predlažu konkretan postupak kojim mogu posvjedočiti ljubav.

IV. IZBORNE / DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica *(individualni rad i zajednička provjera, 5–8 minuta)*

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 28 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

Zadatak i bilježnica:

- a) Učenici će otvoriti tekst pod naslovom „Osam razloga zbog kojih će ateist povjerovati u Boga“ (Izvor: Bitno.net!)

[klikni ovdje - poveznica](#)

Kod:

- b) Učenici će proučiti tekst i ispisati osam razloga zbog kojih ateist može postati kršćanin. Kod svakog razloga će ispisati u jednoj rečenici objašnjenje razloga.

Predstavljanje rezultata i razgovor

Aktivnost 3: Pismo prijateljima *(individualni rad – pisani odgovor, 6 minuta)*

Učenici će u pet rečenica odgovoriti zamišljenim prijateljima koji misle da vjera isključuje pitanja.

Moguće rješenje: Vjera može uključivati iskrena pitanja. Tražit ćemo odgovore u Pismu, razumu i razgovoru, uz poštovanje slobode.

Radni predložak:

ODGOVOR PRIJATELJIMA

Aktivnost 4: Slušanje bez prekidanja *(rad u paru, 4 minuta)*

Učenici će naizmjenično govoriti jednu minutu o tome što im pomaže razumjeti drugačije mišljenje. Slušatelji će

potom sažeti čuto bez dodavanja vlastitoga stava.

Moguće rješenje: „Čuli smo da vam je važno da vas drugi ne ismijavaju i da pitaju prije zaključivanja.“

Radni predložak:

ŠTO SMO ČULI?	ŠTO TREBAMO RAZJASNITI?

Aktivnost 5: Provjera našega savjeta *(rad u skupinama, 5 minuta)*

Učenici će vlastiti savjet iz Aktivnosti 1 provjeriti prema trima kriterijima: istinitost, ljubav i sloboda. Za svaku će stavku navesti dokaz iz svoga odgovora.

Moguće rješenje: Istinitost: razlikovanje molitve i liječenja. Ljubav: ponuda pomoći. Sloboda: poziv bez prisile.

Radni predložak:

KRITERIJ	DOKAZ U ODGOVORU
Istinitost	
Ljubav	
Sloboda	

Izvori za vjeroučiteljevu provjeru:

[Gaudium et spes, 19–21: odgovornost vjernika i dijalog](#)